

KMETOVALEC

Glasiló Kmetijske družbe za Slovenijo.

Izhaja 15. in zadnjega dne v mesecu. Člani Kmetijske družbe dobivajo list brezplačno. Cena lista za nečlane 20 Din, za inozemstvo 30 Din letno.

Posamezna številka stane 1 Din. Uredništvo in upravníštvo je v Ljubljani, na Turjaškem trgu št. 3. Urejuje Viljem Rohrman.

Štev. 18.

V Ljubljani, 30. septembra 1928.

Leto XLV.

YSEBINA: Slajenje mošta in vinski zakon. — Sir, maslo in koze. — Pridelki jare rži. — Oskrbujte že sedaj sadno drevje! — Naš kmečki vrtiček sedaj v jeseni. — Domača pijača. — Jubilejna kmetijska razstava. — Vprašanja in odgovori. — Iz delovanja podružnic. — Kmetijsko-šolski vestnik. — Gospodarske stvari. — Kmetijske novice. — Književnost. — Uradne vesti. — Tržne cene. — Inserati.

Slajenje mošta in vinski zakon.

Pri nas ni navada, da bi mošt oslajali. Zgodi se to le v izjemnih slučajih in v takih letih, ko je treba dati vinu več moči in slasti, da se bolj drži in lažje proda. To slajenje je le **pomoček v sili**. Dosedaj se je slajenje mošta izvajalo pri nas prav poredkoma, v splošnem pa nikoli. To popravljjanje mošta velja namreč denar. Kazentega so naši vinogradniki, katerih se to delo predvsem tiče, za take manipulacije preveč konservativni in premalo dostopni. Stališče našega vinogradnika je v tem pogledu drugačno kakor onega v Franciji ali v Nemčiji. V naših producentih tiči premalo naprednega duha. Še vselej pa, kadar se je slabemu moštu pomagalo z nekoliko sladkorjem, moram resnici in ljubo poudarjati, da je bil uspeh prav poveljen in da je vino zares pridobilo na svoji vrednosti in dobroti. Pokazala se je večja miloba in tudi boljša harmonija, vsled tega pa tudi boljši okus. Sam sem si čestokrat mislil, koliko boljšo kapljico bi lahko dajale naše dolenske vinske gorice **ob neugodnih letih**, ako bi bile v rokah francoskih ali nemških vinogradnikov. Prav gotovo bi imeli v slabih letih boljši in za kupčijo od leta do leta vsaj deloma bolj zenačen pridelek, kakor ga imamo sedaj.

Vprašanje slajenja mošta

Je za nas pereče zaraditega, ker imamo dobiti novi vinski zakon in nam ne more in ne sme biti vseeno, ali se slajenje mošta **pogojno** dovoli ali ne. Po avstrijskem in nemškem vinskem zakonu je dodajanje sladkorja po teh državah dovoljeno. Preden je prišlo do vzakonjenja teh določil, je bilo tudi tam mnogo prerekanja. Najboljši vinski strokovnjaki in narodni ekonomí so obdelovali to vprašanje; nazadnje so prišli vendarle do zaključka, da je prav in v gotovih primerih naravnost potrebno, da se opusti stališče golega „purizma“, da se na ta način zavaruje pridelek pred večjo škodo. In le za take slučaje se gre tudi pri nas in v našem slučaju.

Po svoji naravi smo vinogradniki **v rednih (normalnih) letinah sploh puristi ali zastopniki pristnega vinstva**. Dogajajo se pa letine, zlasti

po manj ugodnih legah,

ko si je treba enemu ali drugemu pomagati z nekoliko sladkorjem, da si ohrani svojega odjemalca. Imamo namreč tudi take jeseni, da tudi odlašanje s trgatvijo dosti ne pomaga, če nočemo riskirati, da nam nazadnje velik del letine ne segnije.

Poudarjanje vinskega purizma se lepo sliši in je tudi simpatično, ni pa — če gremo stvari do dna — v slabih letinah ne na korist konsumentov in še manj seveda na korist producentov po vseh tistih krajih, kjer jim narava ni redno naklojena s svojim podnebjem. Vse drugače je po krajih, kjer so vinske lege ugodne in nasajene z zlahnim trsjem, tako da se sploh ni bati tako slabih letin, da bi pridelano vino ne našlo odjemalca. Pa še po teh krajih igra slajenje mošta v

slabih vinskih letih

po dosedanji izkušnji važno vlogo. Pri nas pa imamo tudi manj srečne vinorodne kraje, kjer se mora naš človek boriti za svoj obstanek ne le z manj ugodnimi legami, ampak tudi z vsemi mogočimi vremenskimi neprilikami, med katerimi ne zavzema zadnjega mesta dolgotrajno jesensko deževje, ki se ga po teh krajih vse boji.

In te razmere se **ne dajo izpremeniti!** Po takih krajih manjka predpogojev za brezpogojni vinski purizem, in bi bila velika napaka, ako bi se hotelo brezpogojno prepovedati porabo sladkorja za izboljšanje slabega mošta. **Ti kraji** so v prvi vrsti poklicani, da spregovore besedo o važnosti slajenja, kadar je treba moštu pomagati. Misel, da bi se v takih letih s primernim slajenjem rušila edino prava prirodna harmonija pri vinu, se ne ujema s prakso. O kaki izdatni omejitvi ali skrčenju vinske produkcije na take lege in zemlje, ki so najprikladnejše, pa tudi ne more biti govora. Treba le poznati gospodarske razmere in miselnost našega ljudstva po teh krajih kakortudi tisto zvestobo, s katero se oklepajo naši gospodarji svojih vinskih goríc. Po takih krajih je slajenje mošta v slabih letih

edini pripomoček,

da lahko izboljšamo svoj pridelek in ga napravimo sposobnega za kupčijo.

Ali naj se zatečemo k mešanju (cepljenju, rezanju) mošta ozir. vina namesto k slajenju mošta?

Ali naj porušimo s takim popraviljem tisto prirodno ravnotežje, kakor ga zagovarjajo puristi? In nazadnje, odkod pa naj jemljejo mali vinogradniki potrebni material za tako cepljenje?

Dokler smo navezani boriti se po manj ugodnih krajih še naprej z vinarstvom, toliko časa si moramo v **slabih letih** pomagati z izboljšanjem svojega pridelka, ki ga dosežemo z zmernim dodajanjem navadnega sladkorja. To je najbolj nedolžno in najbolj zdravo sredstvo. Zato naj se

pogojno slajenje

dovoljuje tudi po novem vinskem zakonu.

Da pridemo do tega edmo pravilnega stališča, se je treba le malo zamisliti v položaj praktičnega vinogradnika in gospodarja, ki mora svoj pridelek tudi v slabih letih prodajati, ali pa v položaj s temi interesi istotako prizadetega vinskega trgovca! Kateri izmed obeh bo mirno gledal, če ne more z vinom v denar, in če se mu po drugi strani nudijo potrebna sredstva, da izboljša svoj manj vredni pridelek? Z vinskimi pridelki je vse kaj drugega kakor z drugimi pridelki našega kmetijstva! Ali naj sami sebi skodujemo?!

Sicer opozarjam pa še na nekaj. Če se ne spodtikamo ob razne tuje prineske, ki jih po čl. 3. načrta za novi zakon lahko dodajamo vinu v podobni raznih kemikalij, kadar je treba vinu pomagati in ki vplivajo tudi na prirodno sestavo vina, potem se dosledno tudi ne smemo spodtikati ob **pogojno** dodajanje sladkorja, če je treba v slabih letih popraviti njegovo kakovost, da se bo lažje prodalo in pilo.

Končno pa še to. Vsi dosedanja načrti vinskega zakona govorijo o **pogojno dodajanje** sladkorja. To velja za beograjski, zagrebški, ljubljanski in mariborski načrt. Ravnotako priznavajo pa tudi priznani in merodajni praktiki vinarske stroke potrebo pogojnega slajenja mošta. To je povzeti tudi iz zadnje 9. stev. „Naših Goric“ na str. 317. in 318. Vsa tukaj navedena poročila strokovnega časopisja govorijo za slajenje mošta v izjemnih primerih. Kakor rečeno, je pa tudi v mariborskem načrtu vinskega zakona čl. 6., ki se glasi: Samo v posebno slabih letih se sme producentom dovoliti pogojno dodatek čistega sladkorja moštu v svrhu popraviljanja mošta, da doseže kolikortoliko ono jakost kakor v normalnih letih, pa samo do 2 kg (v zagrebškem načrtu 3 kg) sladkorja na 100 l mošta.

Stem je zadosti utemeljena potreba pogojnega slajenja mošta v slabih letih, ki naj najde primerne izraza tudi v našem novem vinskem zakonu.

Rohrman.

Sir, maslo in koze.

Alfonz Mencinger, Boh. Bistrica.

Mlekarski kongres v Zagrebu je sklenil, naj bi bil „Mlekarski list“, ki izhaja v Zagrebu, uradno glasilo vseh mlekarskih producentov v Jugoslaviji. Dobro bi to bilo, toda v praksi je ta ideja zaenkrat še neizvedljiva. Naziranje sem, da z **opozorili in poučnimi članki v „Kmetovalcu“**, ki pride vsaj 20.000 mlečnim producentom v Sloveniji v roke, **veliko več dosežemo**. Sploh bi moral „Kmetovalec“, ki ima drugače dovolj prostora za vinogradništvo, sadjarstvo, živinorejo, itd. vpeljati tudi stalno posebno rubriko za sirarstvo in maslarstvo. Na ta način bi

našel list med prizadetimi krogi mnogo boljši odjem in samoobsebi bi prišlo do tega, da bi „Kmetovalec“ postal najuglednejši strokovni slovenski list. Stem bi polagoma odpadli različni specialni strokovni listi, bodisi tedniki ali mesečniki, zmanjšala bi se obojestranska režijska, zato pa povečala bolj splošno razumevanje.

Znano je, da **se tam, kjer so se pasle koze, goved nerada pase**. Med našim kmetiskim prebivalstvom je dalje znano, da kozje mleko po toščobi prekaša kravje. Ni pa znano, da pri gotovih mlečnih izdelkih kozje mleko na izdelek iz mešanega mleka slabo vpliva.

Ponovno sem že različne mlekarske organizacije z besedo opozarjal na to, naj ne primešavajo kravjemu mleku kozjega, ker **stem izdelek ničesar ne pridobi, marveč samo izgubi**. V praksi sem že ponovno lahko ugotovil, da je sire iz mešanega mleka po okusu do treh mesecev zorilne dobe težko ocenjevati. Iz prakse imam tudi izkustvo, da začno siri, v katere je bilo primešano tudi kozje mleko, po 3 mesečni zorilni dobi že greniti in da je okus sira, namesto da bi bil po daljši dobi prijetnejši in pikantnejši, naravnost odbijajoč. Enoletni siri iz takega mleka **so skoraj neužitni zaradi svoje grenkobe**.

Še kočljivejša je vprašanje primešavanja kozjega mleka med kravje, ako je mleko namenjeno za izdelavo čajnega masla. **Izdelava čajnega masla je namreč najkočljivejša plat pri predelavi mleka v mlečne izdelke**.

Tudi siri švicarskega vzorca in čajno maslo naj se izdelujejo **samo iz kravjega mleka**. Ozirj na sorodstvo družabnikov ali zadružnikov in popustljivost s strani načelstva se krvavo maščujejo pri končno doseženih cenah.

Mlekarske organizacije, katere imajo v svojem okolišu koze, naj ločijo kozje mleko od kravjega in naj izdelujejo iz kozjega mleka posebne sire, za katere bodo dosegle boljše cene, ker bi to veljalo kot posebno blago.

Naziranje, da se lahko brez vseh zlih posledic primešava 4–10 kg kozjega mleka na 100 kg kravjega, ne drži. Za starega praktika zadošča že primes 1–2 kg na 100 kg, da si stem ceno pokvari.

Načelništva posameznih sirarskih in mlekarskih organizacij prosim, da **so pri tem vprašanju do skrajnosti strogi in da dosledno odklanjajo donos kozjega mleka za izdelavo sira švicarskega tipa ali čajnega masla**.

Jubilejna kmetijska razstava v Ljubljani v letošnjem septembru je to stališče praktično potrdila. Siri in maslo, pri katerih je stroga ocenjevalna komisija, sestavljena iz popolnoma neprizadetih praktikov in strokovnjakov, takoj ugotovila primes kozjega mleka, so zasedli le zadnja mesta in niso dosegli niti priznanic. Seveda je pri prizadetih razstavljalcah vzbudilo to hudo kri in **neupravičenega zabavljanja** še danes ni konec. Vse te razstavljalke pa so pri tem prezrle glavno trgovsko načelo, ki se z vsakim dnem izraziteje uveljavlja in ki se glasi: **Producent se mora kloniti pri svojih izdelkih zahtevi konsumenta in ne narobe**.

Neupravičena konzervativnost, sklicevanje na zgodovinske predprave, zametavanje vsakojakih

modernih pripomočkov, ki jih je vedno bolj napredujoča kemija v XX. stoletju našla in preizkusila, vse to ima **slabe posledice** za mlečnega producenta, ker svojega izdelka zaradi tega ne more tako vnovčevati, kakor bi ga bil upravičen, **ako bi poslušal strokovnjake in se ne strašil malih investicij**, s pomočjo katerih bi dobil za svoj izdelek vsaj 50% več kot dobiva sedaj.

Ravno jubilejna kmetijska razstava je pokazala v bengalični luči, da je **zaznamovati v Sloveniji napredek samo tam, kjer se točno ravna po ugotovitvah najnovejše dobe na mlekarskem polju in da so na rakovi poti že danes vsi oni, katerim ne zaleže nič niti izrečena, niti pisana beseda s te ali one strani**. Ti zadnji bodo po svoji stari navadi snažili kljuko in trkali na vrata šele takrat, ko jim bo tekla že voda v grlo.

In takrat bomo imeli zopet povsod dobre sire in dobro čajno maslo, ki bosta prav lahko **tekmovala** z inozemskimi izdelki.

Pridelki jare rži.

Dočim so pri nas pridelki vseh žitaric razmeroma še dovoljni in je opaziti v zadnjih letih celo nekaj napredka, dela **veliko izjemo naša jara rž**. Pri tej jarini vidimo zlasti na Gorenjskem vsepovsod tako malenkostne, naravnost smešno majhne pridelke, da se nehoti vprašamo, zakaj kmetovalec pravzaprav se seje to žito, ker mu povrne komaj seme, da ne govorimo o poplačilu gnoja, dela itd. Povsod vidimo skoraj brez izjeme, da nastavi jara rž čisto neznatno, komaj par centimetrov dolgo, tenko, degenerirano klasje, povprečno s 15 do 20 zrnj v enem klasu. Stebla so tenka in slabotna, da se komaj drže pokoncu. Pridelek zrnja je tako majhen, da me je sram, ga zapisati: reci in piši šest do kvečjemu sedem met. stotov povprečno na en ha, namesto vsaj 2 krat toliko. Marsikdo je zaradi tega opustil jaro rž, kar pa zopet ni prav, ker je ta jarina vendar delno važen člen v kolobarju sadežev.

Zato treba najprej **poiskati vzroke** slabih uspehov in dognati, ali se dajo odpraviti. Ti vzroki so: 1. V številnih primerih opuščanje jesenske praxe. 2. Dasiravno gnojenje s hlevskim gnojem k jarini sploh ni umestno, je dvakrat napačno, gnojiti k jarini s hlev. gnojem šele spomladi; za jaro rž je treba jeseni gnojiti, če gnojimo s hlevskim gnojem, in je treba naše gospodarstvo z gnojem na to stran preurediti. 3. Pregosta setev, ki ima za posledico nitkasto tenko slamo, neznatno klasje, malenkosten pridelek zrnja ter poganje. 4. Setev slabega, nesoriranega semenja. 5. Ker se ne uporablja umetnih gnojil, ki bi edino pomagala jarinam k znatno večjim pridelkom.

Tem nedostatkom bi se z gotovimi uspehi odpomoglo na sledeči način:

1. Kdor gnoji jaro rži s hlevskim gnojem, naj stori to **že jeseni, da zimski mraz in drugi vplivi do dobrejšega „prevzamejo“ gnoj, da ga naša šibka jarina spomladi lažje in vsaj delno izkoristi**.

2. Na peščenih, kamenitih in plitkih zemljah je zelo važno, da se njivo preorje in eventuelno pognoji **že jeseni, a spomladi ne zopet preorava, temveč, če le mogoče, samo toliko zrahlja in poravna,**

da je mogoče sejati. Na ta način se ne poizgubi velik del zimske vlage, ki se je tekom zime nabrala v prsti ter pride ista skoraj vsa v prid žitu. **To je še prav posebej važno za primere suše!** Za spomladansko obdelavo zadošča v tem primeru navaden kultivator, za silo pa tudi že okopalnik in brana.

3. Šest do sedem mernikov semena na ploskev enega oral (= 57 arov) je mnogo preveč, temveč **zadošča v normalnih prilikah že 4½ do 5 mernikov na 1 oral**.

4. Sej samo lepo seme, očiščeno z vetrnjačo in dobrim trijerjem.

5. Pognoji jaro rž z umetnimi gnojili, če nisi gnojl jeseni s hlevskim gnojem, in sicer:

	kal. soli,	superfosf.,	apnen. duš.
na 1 oral . . .	85 kg	170 kg	85 kg ali pa
na 1 hektar . . .	150 „	300 „	150 „

Če si pognojl že s hlevskim gnojem, potem seveda opusti apneni dušik in gnoji le s kalijevo soljo in superfosfatom, od obojega za okrog četrtinko manj. Apneni dušik raztrosi in zmešaj v zemljo s pomočjo kultivatorja 14 dni pred setvijo, kalijevo sol in superfosfat pa zabranaj ob setvi. **Kalijeva sol pospešuje osobito raščo stebel in utrdi žito pred poganjem, superfosfat pa učinkuje zlasti na razvoj semena, torej večji pridelek zrnja. Poskusi in prepričaj se!**

Jos. Sušič.

Oskrbujte že sedaj sadno drevje!

Sedaj, ko odpada listje z dreves, imamo v sadovnjakih važna dela. Čimprej jih izvršimo, tem bolje je. Predvsem očistimo drevesa od mahu, lišaja, stare skorje, suhih in polomljenih vej; iztrebimo vodene poganjke, v kolikor jih ne potrebujemo za vzgojo vej. Odstraniti je vse korenjske izrastke, zadelati stara dupla ter izredčiti vse v deblu, kar dela goščavo in moti razvoj drevesa. Ne smemo pozabiti s črešenj odstraniti tudi vse suho listje, ki je bilo napadeno po nji in ki se drži vejčja.

Za ta dela, če jih hočemo izvršiti, rabimo različne potrebščine. Člane opozarjam, da je družba naročila razne priprave in orodja, ki prihajajo tukaj v poštev. Naj omenim le razne cepilne nože, vrtno nože, drevesne škarje za rezanje cepičev in goseničnih gnezd, drevesne ščeti in strgulje za snaženje debel in vej, dalje raznovrstne drevesne žage itd. Vse te potrebščine se dobe pri Kmetijski družbi (glej in-seratni del).

Fr. Kafol.

Naš kmečki vrtiček sedaj v jeseni.

Na letošnji jubilejni kmetijski razstavi je bil prirejen tudi majhen zelenjadni in cvetlični vrt, ki naj bi služil v vzpodbudo, odnosno da se pokaže gospodinjam, kaj vse spada na domači vrt in kako se posadi posamezno zelenjad. Vkljub izrednim prilikam in suši je razstavni odbor pokazal, kar se je pač dalo v teh izrednih razmerah pokazati. Nočem sedaj naštevati vseh zelenjadrnih rastlin, ki so bile zasa-jene; to bom pozneje o pravem času storil. Omeniti hočem le ono neobhodno potrebno, kar mora vedeti začetnik, odnosno vrtnar, ki hoče po novem vrtnariti.

Prvo vprašanje je velikost domačega vrta. Začetnikom, ki imajo veselje do vrtnarjenja, svetujem, da ne napravijo vrta prevelikega. Zelenjadni vrt naj bo 150 do 200 m² velik, pozneje, ko se navadimo vrtnariti, odnosno če hočemo pridelovati zelenjavo za družino (4 do 5 oseb), in da bo zelenjave za vse leto zadosti, pa 600 do 800 m². V primeru, da vrta ne moremo obdelati, da je prevelik in da nam primanjkuje delovnih moči, potrebne vode, gnoja itd., potem naj se zasadi ostali prostor, v kolikor ga ne moremo z zelenjavo zasaditi, s krompirjem, fižolom, odnos. s sadnim drevjem.

Kdor dela nov vrt, naj pazi, da bo imel vrt lepo solčno lego, ki bo bolj zavetna in zavarovana vsaj proti burji; domači vrt naj leži čim bližje doma. Pomniti je tudi, da v senci ne uspeva zelenjava, zato tudi sadnega drevja ne sadimo med zelenjadne grede, ampak posebej.

Sedaj v jeseni je nam skrbeti, da izboljšamo na vrtovih zemljo, in sicer zaenkrat vsaj tam, kjer bomo sadili zelenjavo za zimo in zgodnjo pomlad. Zemljo izboljšamo najlažje s kompostom ali starim gnojem, cestnim blatom, z gozdno prstjo in tudi z dobro njivsko zemljo. Že z vsega početka se moramo temu privaditi, da sadimo vso zelenjavo na 1.20 m široke grede in tudi v vrste. Pravi vrtnar namreč nikdar ne stopi z nogo na gredo, ki je pripravljena za sajenje. Izredne važnosti na vrtu je tudi, da sedaj v jeseni vso zemljo, ki je namenjena za zelenjavo, prekopljemo in prelopatimo ter jo pustimo v grudah prezimiti. Jesensko obdelovanje zemlje je temelj vsega obdelovanja; to velja posebno za vrtove.

V kolikor nismo zelenjave za zimo sejali in posadili, naj se čimprej to stori, odnosno izpopolni. Sejemo lahko še vedno špinačo, dalje motovilec, radič in sadimo zimsko solato. Špinačo, ki je bila začetkom septembra sejana, je prerediti in okopati. Ta zelenjad naj bo vedno na razpolago, kajti znano je, da je špinača poleg mleka najzdravejše hranilo, posebno za otroke in bolnike. Da imamo tudi poleti dovolj špinače, priporočamo sajenje novozelandske špinače. Kakih 20 do 30 zrnj te špinače zadostuje

za majhno obitelj. Seme sejemo sedaj v jeseni 40 cm posamič narazen, odkoder se potem rastlina razrase čez vso gredo. Novozelandska špinača nam pride posebno prav ob suši in pa ob poletnem času, ko gre ostala v cvetje. Tudi šalotke in česen sadimo sedaj v dobro vrtno zemljo obenem s cveticami čebulnicami in gomoljnicami na posebne priprave grede; zadnje najboljše ob potih, ali v majhnih skupinah posebej.

Vrtnarju, ki nima dovolj hlevskega gnoja na razpolago, svetujem, da skrbi sedaj jeseni za kompost, odnosno da uporablja tudi umetna gnojila na vrtovih. Kako to delamo in katera umetna gnojila so najboljše, bom pozneje opisal.

Fr. Kafol.

Domača pijača.

Da ustrezemo vsem članom na vprašanja, kako je delati domačo pijačo, zlasti letos, ko ni sadje obrodilo, svetujemo našim vinogradnikom sledeče:

Petiot napravljamo iz rebljanih tropin od zdravega grozdja, katere takoj po izprešanju v kadi razdrobimo ter polijemo z vodo in pazimo, da na zraku ne porjave. Vode dodamo kvečjemu toliko, kolikor smo mošta izprešali iz tropin. Čim manj smo tropine iztisnili in čim manj smo jih zalili z vodo, tem boljše pijačo bomo napravili. Ko smo približno $\frac{1}{5}$ kadi napolnili, odvezamemo nekaj tekočine, v kateri potem raztopimo sladkor. Vzamemo lahko tudi rjavi sladkor, in sicer od 5 do 12 kg za 1 hl. Skrbeti je, da je v kleti pravilna toplota, da tako ustrezemo vsem pogojem dobrega kipenja. Paziti moramo tudi, da je nad tropinami v kadi vedno tekočina, ali pa moramo vsake 2 do 3 ure brozgo premešavati. Čez 3 do 4 dni se potem preša. Pripomnimo, da je treba napravo petiota prijaviti županstvu vsaj do 31. januarja z navedbo količine in oseb v družini.

V zadnjem času prihajajo vprašanja, kako se dela iz esence domača pijača. Člane svarimo pred tem! Končno opozarjamo naše vinogradnike, da ima Kmetijska družba rebljalne mreže v zalogi. K.

Jubilejna kmetijska razstava.

Kmetijska razstava je splošno presenečila, tako po svojem obsegu kakortudi po svoji poučevalnosti in raznovrstnosti, saj je obsegala domalega vse glavne in stranske panoge našega obširnega kmetijstva in zdravni pripadajočih strok. Predaleč bi segalo, ako bi hotel podrobno popisati to izredno prireditev, zato se omejujem na glavne in najvažnejše podatke. Razstava je bila razvrščena v treh velikih paviljonih. Začasne razstave so pa rabile lope pred glavnimi paviljoni.

Kmetijsko - strokovna razstava.

Največ zanimanja je vzbujala kmetijsko-strokovna razstava v velikem tristranskem paviljonu K z vhodom na obeh straneh levega in desnega krila. Takoj pri levem vhodu in na levi strani so razstavile kmetijske šole na Grmu, v Mariboru in v Št.

Jurju, nasproti ob desni strani pa gospodinske šole v Marijanišču, v Šiški, v Kranju in v Šmihelu prav poučne predmete svojega delokroga. Vmes po sredi je bila razstava kmetijske poskusne in kontrolne postaje v Ljubljani, ki je prikazala razne zanimivosti iz zemljeznanstva, umetnega gnojenja, zatiranja bolezni in semenske kontrole. Ob levi strani naprej in ob glavni strani nasproti vhoda je bila razstava kmetijske književnosti s slikami družbenih predsednikov, glavnega odbora in družbenih diplomov, dalje šopkov klasja glavnih žitnih vrst, ki so predstavljali razmerje, v katerem se v Sloveniji pridelujejo. Ob desni nasprotni strani je bila razstava kmetijske statistike in kmetijskega združništva.

Sredi v glavnem traktu je bila razstava poljedelstva, travništva, vinarstva in hmeljarstva. Največ prostora je zavzela poljedelska stroka, ki je poleg poučnih predmetov in raznih slik obsegala

tudi razstavo raznih žit. Navesti moram tukaj predvsem razstavo drž. semenogojске postaje v Beltincih in razstavo botaničnega instituta ljubljanske univerze. Prva je pokazala lepe uspehe dosedanjega skrbnega odbiranja domačega žita in pravilnega križanja pod vodstvom inž. Fr. Mikuža, druga pa uspele potomce križanja pšenice in rži in raznih vrst koruze, ki jih je dosegel prof. dr. Fr. Jesenko. Na desno od žitne razstave je bilo „Travništvo“, ki je obsegalo različne travniške rastline, glavne vrste trav, razna travna semena in travniško rušo. **Vinarska stroka**, ki je bila v desnem kotu glavnega trakta, je obsegala razne slike o vzgoji trt, o trtnih sortah, o vinskih kleteh, dalje razne pripomočke za zatiranje trtnih in vinskih bolezni, potem vinogradniško oro-

za agrarne operacije, je obsegala različne načrte, fotografske slike, modele, ki so vzbujali veliko zanimanja, med njimi posebno velika planinska karta, ki je vsebovala vse različne objekte. Naprej proti vходу je bila pa poučna razstava umetnega gnojenja in umetnih gnojil, katere so se udeležile razne domače tvrdke, kakor Tvornica dušika v Rušah, Delegacija proizvajalcev čilskega solitra, Agrikulturno-kemični urad v Zagrebu, Kemična tvornica Hrastnik in Akcijska družba za kemično industrijo kostne moke v Ljubljani. Poleg vzorcev gnojil je razstava obsegala slike o uspehih gnojenja, statistične podatke o porabi gnojil itd. Strokovno poučna razstava **mlekarstva, sadjarstva in vrtnarstva** je bila v paviljonu G, ki pride prihodnjič na vrsto.

Pod. 60. Razstava kmetijskih šol na Grmu (na levi strani), v Mariboru (v sredi) in v Št. Jurju (na desni strani).

dje, škropilnice itd. V levem kotu je bila razstava „Hmeljarstvo“, ki jo je priredilo Hmeljarsko društvo skupno z ondotnimi interesenti. Razstava je obsegala vzgojo in obdelovanje hmelja, škodljivce in bolezni hmelja v preparatih in slikah, razne vrste hmelja (blaga) domačih in tujih sort, obrambna sredstva, statistične podatke v številkah in diagramih, diplome itd.

V desnem krilu paviljona je bila nasproti desnemu vходу in v podaljšanju „Travništva“ razstava „Živinoreje“, ki je obsegala razne slike o prehrani živine, o pasmah, o pasemskih okrožjih, o stanju živine v Sloveniji itd. Na levi strani tega oddelka proti vходу je bila razstava „Živinozdravstva in podkovstva“ z zanimivo izložbo drž. veterinarskega bakteriološkega zavoda in mestne klavnice v Ljubljani z različnimi poučnimi preparati, s slikami in strokovno literaturo zadnjih 160 let. To razstavo so uredili obl. vet. referent H. Turk, prof. dr. Kern in veterinar dr. Jos. Kunc. Pri tem oddelku je imela svojo izložbo z veterinarskimi zdravilnimi predmeti tudi Chemotechna v Ljubljani. Na desno od „Živinoreje“ je bila razstava „Kmetijsko stavbištvo“, „Melioracije in komasacije“ ter „Planšarstvo“. Ta razstava, ki jo je priredil v glavnem urad

Žitna razstava.

V paviljonu za kmetijsko-strokovno razstavo K je bila tudi razstava poljedelskih pridelkov, zlasti žita. Bila je to **prva večja** žitna razstava, katere so se udeležili številni poljedelci iz vse Slovenije. Mnogo je pripomogla k temu ugodna žitna letina, ki je bila letos povsod dobra.

Izmed raznih razstavljalcev moramo na prvem mestu navesti **Semenogojsko postajo** v Beltincih, ki je na številnih žitnih vrstah pokazala svoje ugodne uspehe, ki jih je dosegla z odbiranjem (selekcijiranjem) semen. Vsa razstava je bila najskrbnejše vprizorjena, kar je bilo videti zlasti na skrbno spletenem lepem klasju in na odbranem semenskem zrnju, ki je dalo na pr. pri **domači beltinski pšenici** tudi po 32 q pridelka na ha. Beltinci ležijo v lepi ravni legi z rodovitno zemljo sredi Prekmurja. Dosežene uspehe pa je pripisati predvsem skrbnemu odbiranju semenskega blaga, ki obeta tudi nam boljše uspehe, če se ga bomo poprijeli.

S svojo razstavo žita se je odlikoval tudi **Franc Kupnik** iz Kostrivnice, ki dela razne poljedelske poizkuse na svojem posestvu in ki je dosegel

pri pšenici „Sierban Prolific“, sejani v vrste, 37-kratni pridelek semena, dočim je pri setvi na široko dosegel 12 kratno seme. G. Kupnik je izvedel celo vrsto raznih poskusov pri domačih žitnih vrstah in je svoje uspehe točno izkazal na posebni tabeli. Izmed raznih poskusov in uspehov bi bilo omeniti na tem mestu tudi uspeh **Fr. Dobovška** iz Boštanja ob Savi, ki je dosegel še enkrat tako lepo klasje pri **pšenici**, katero je sejal na globoko orani zemlji, kakor pa na plitvo obdelani, poskus **Fr. Videta** iz Žvabovega pri Št. Jerneju, ki je dosegel pri **ovsu** krasen uspeh z gnojenjem apnenega dušika v prvi spomladi, kar se je na razstavljenih primerih lepo očitovalo, in slednjič poskus **Šercelja** v Semiču, ki je

možu za pšenico, Jos. Praprotniku v Prezrenju pri Podnartu za pšenico, rž in druge poskuse, in Samostanu Pleterje pri Št. Jerneju za oves.

3. **Bronasto kolajno:** Obl. veleposestvu v Mali Loki, za pšenico in ječmen, Jak. Kecelj v Trzinu za pšenico, graščini Križ pri Kamniku za pšenico, baronu Lazariniju pri Grosupljem za pšenico, Jos. Novaku v Mavčičah pri Kranju za razne uspele vrste žita, Ernestu Osiandru za rž, ječmen in oves, Jos. Gunčarju v Mozirju za rž, A. Ulmu v Klevevžu pri Šmarjeti, za rž in ječmen, Jos. Koslerju v Lipah na Barju za ječmen.

4. **Priznanje:** Pepi Šiftarju v Petanjcih, Prekmurje, za pšenico, Mat. Goričarju v Moyirju za pše-

Pod. 61. Razstava žita in poljskih pridelkov.

na redko sejani in enkrat okopani **pšenici** dosegel 25 q pridelka na ha.

Ocenjevalna komisija, ki je pregledovala razstavljena žita, je prisodila razstavljalcem sledeče premije:

1. **Zlato kolajno:** Semenogojski postaji v Belincih, O. Bambergu v Impolci za pšenico, rž in oves, grofu Barbo v Rakovniku za pšenico in oves, in Fr. Kupniku v Kostrivnici za pšenico in druge pridelke.

2. **Srebrno kolajno:** Art. Wurzbachu v Lanžprežu pri Mirni za pšenico, Pet. Sadravcu v Or-

nico, Al. Cestniku v Knezdolu pri Laškem za pšenico, Fr. Šercelju v Semiču za pšenico, Fr. Dobovšku v Boštanju ob Savi za pšenico, Gabrijelu Ambrožu v Krškem za razne žitne poskuse, Ant. baron Codelliju v Ljubljani za pšenico in ječmen, Ivanu Novaku iz Krtine pri Kamniku za oves in druga žita, Mariji Pustovi v Trbovljah za rž, graščini Warsberg v Šmartnem ob Paki za rž, Aleks. Rakovcu iz Notr. goric za rž, Gašp. Merzelu v Knezdolu pri Laškem za rž, graščini Hofrain, Grmovlje pri Žalcu, za ječmen, Jos. Rudežu v Tolstem vrhu za ječmen, Fr. Videtu v Žvabovem pri Št. Jerneju za oves.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Na kmetijsko-gospodarska vprašanja odgovarja družba le svojim udom, ki so podpisani s polnim imenom. Za odgovor je priložiti 3 Din (v znamkah) za stroške.

Vprašanje 47. Moje kure dobivajo na nogah temne, precej debele in otle, gobam podobne bunke, pod katerimi se pri koži gnoji. Napadena noga je boleča, kura pa je videti boleha. Kaj povzroča gnojno vnetje nog in kako se izleči? (M. M. v Sv.).

Odgovor: Otekanju kurjih nog je večji del vzrok prehlaja. Ta bolezen se prikazuje po vlažnih kurnicah in sploh vsled mokrotne prehlaje. Na nogah obolele kure težko stopajo, hirajo in sčasoma tudi lahko podležejo. Otekline so posledica gnojnega vnetja sklepov, revmatizma ali pa putike (podgroma). V tem primeru imate opraviti z **gnojnim vnetjem** nog. Otekli udje so boleči in najprej trdi, pozneje pa mehki. Tako obolele živali je imeti predvsem na suhem in dosti toplem prostoru. Noge je mazati, dokler so trde, s svinčeno vodo ali jih je namazati z testom iz gline, ki smo ga napravili napol s pomočjo vode, napol pa z octom. Tako namazane noge je oviti

s predivom ali pa s pripravno mehko krpo. To je treba vsak dan obnoviti. Če je oteklina mehka, jo smemo prerezati in očistiti od gnoja. Rano samo je pa izpirati z redko jodovo tinkturo, ki jo dobite v lekarni.

— r —

Vprašanje 48. Po nekaterih krajih nakuhajo krme za prasiče cele kadl ali sode in jo osolijo. Na ta način se baje dolgo časa drži in ljudje si prihranijo mnogo dela. Ali se da res prasičja klaja za dlje časa nakuhati in to brez škode? (Č. F. v V. p. V.)

Odgovor: Če leži nakuhana klaja, se začne kvariti, in sicer najprej plesniti in potem gniti. Zgodi se z njo kakor s človeško hrano, če bi kuhano pustili dlje časa v navadnih posodah. Za nekaj časa bi se dalo to preprečiti z soljenjem, ki pa prasičem ne tekne. Bolje je in bolj zdravo, da dajete svežo kuhjo, za katero je vsaj v zimskem času dovolj prilike oziroma časa.

— r —

Vprašanje 49. Želim nabaviti bakren kotel za kuhanje svinjske krme. Slišal sem pa, da povzroča tista zelenkasta, strupena tvarina, ki se razvija na bakru, če krma dlje časa v njih stoji, razne bolezni, kakor svinjsko kugo, rdečico in druge. Prosim pojasnila, ali je zgoraj navedena strupena tvarina res tako nevarna zdravju svinj in kako je ravnati z bakrenimi kotli, da se obvarujem zastrupljenja po „zelenem volku“? (I. H. v Gr.)

Odgovor: Da bi „zeleni volk“, ki je strupen in ki se lahko razvije v zanemarjenih, t. j. nečiščenih bakrenih kotlih, povzročil svinjsko kugo ali rdečico, je prazna bajka. Pač pa lahko povzroči zastrupljenje. To se pa zgodi le v tem primeru, če bi kotla po potrebi ne snajžili. Tako posodo je treba po potrebi čistiti, ravnotako, kakor delamo s kuhinjsko posodo. Le tedaj, če stoji dlje časa zanemarljena, se lahko pripeti, da nastopi zeleni volk, drugače pa ne. Pesek in krtača sta tudi pri svinjskih kotlih potrebna.

— r —

Vprašanje 50. Nameravam si urediti majhen zelenjadni vrt, na katerem bi prideloval zelenjavo in nekaj cvetic. Kakšen prostor bi bil za to najprimernejši, kako velik naj bo in kaj je najvažnejše sedaj v jeseni storiti, da bom drugo leto imel vrt urejen? Kako uredim vrt sedaj v jeseni? (I. K. v L.)

Odgovor: Zadevni odgovor dobite v članku, ki se nahaja v tej številki „Kmetovalca“. Priporočamo Vam, da tudi v bodoče zasledujete tozadevne članke, ki bodo sledili. K.

IZ DELOVANJA PODRUŽNIC.

Kmetijska podružnica Središče je zborovala 16. septembra t. l. Od 66 udov je bilo 23 navzočih. Po poročilu o delovanju je podal načelnik računski zaključek, iz katerega je povzeti, da je imela podružnica 59.738 Din prejemkov, 59.350 Din izdatkov in da je ostalo gotovine 388 Din. V novi odbor so bili izvoljeni: Ant. Kolarič načelnikom, Jak. Jurjašević, Jak. Dogša, Fr. Mlinarič, Ant. Tkalec, Jak. Žnidarič, Mirosl. Vengerholz in Jak. Bauman za odbornike. Za delegata sta bila izvoljena: Ant. Kolarič in Ant. Tkalec. Pri slučajnostih je podal I. Žnidarič potrebna navodila za umetna gnojila in njih porabo. Slednjič se je dovolila „Gospodarskemu svetu“ v kritje stroškov podpora 50 Din.

Kmetijska podružnica Dravlje je imela občni zbor 16. septembra t. l. Od 60 udov je bilo 17 navzočih. Iz računskega zaključka je povzeti, da je bilo 5604 Din skupnega denarnega prometa. Za podružnične zastopnike sta bila izvoljena Iv. Brecljnik in Al. Kunaver. Pri slučajnostih se je pogovorila zadeva podružničnih strojev in njih izposojanja.

KMETIJSKO-ŠOLSKI VESTNIK.

Enodnevna tečaja za napravo brezalkoholnih sadnih pijač in za spravljajanje in vkladanje sadja se vršita tekom meseca oktobra t. l. na oblastni dvoletni vinarski in sadjarski šoli v Mariboru, in sicer: 1. **Dne 6. oktobra:** Tečaj za napravo brezalkoholnih pijač (sadnih sokov); 2. **dne 15. oktobra:** tečaj za spravljajanje in vkladanje sadja (po ameriškem načinu). Pouk je teoretičen in praktičen ter prične pri prvem tečaju ob devetih, pri drugem pa ob osmih zjutraj. Za prvi tečaj se je prijaviti najkasneje do 4. oktobra, za drugi pa najkasneje do 12. oktobra t. l. pri ravnateljstvu šole.

Vinarska in sadjarska šola v Mariboru, katere „Izvestje“ smo v zadnjem listu nakratko navedli, je doživela v zadnjih letih toliko reform, kakor nikjer drugod. Z veliko naglico so se izvršile te reforme v programu in statutu tega zavoda. L. 1919. je prišel ta zavod v slovenske roke in državno upravo. L. 1922. se je ustanovila na zavodu srednja splošna kmetijska šola s 4 letniki. L. 1925. se je ta srednja šola zopet preuredila v srednjo specialno vinarsko in sadjarsko šolo s 4 letniki, dočim se je po drugi strani dvoletna nižja vinarska in sadjarska šola izpremenila v enoletno šolo, tako da so bili v šolskem letu 1925./26. na tem zavodu 4 tipi kmetijskih šol, namreč 2. razred dvoletne vinarske in sadjarske šole, 4. razred srednje kmetijske šole, 1. in 2. razred srednje vinarske in sadjarske šole in enoletna vinarska in sadjarska šola. Po zadnji reorganizaciji sta se likvidirale obe srednji šoli, iz enoletne šole je pa nastala zopet prejšnja dvoletna vinarska in sadjarska šola, ki je prešla v oblastno upravo. Navajamo to iz „Izvestja“ kot zgodovinsko črtnico v razvoju našega kmetijskega šolstva. Obžalovati je, da smo pri vseh reformah izgubili državno srednjo šolo, ki bi lahko veliko koristila. Kmetijska družba je storila vse korake za ohranitev tega zavoda, toda zaman. Srednja šola z učiteljstvom je bila prestavljena v Bukovo v Srbiji.

GOSPODARSKE STVARI.

Sadjarska razstava v Radovljici. Sadjarske podružnice radovljiškega okraja so sklenile na sestanku dne 23. septembra 1928. v Radovljici, da bodo priredile **trodnevno sadjarsko razstavo, ki se bo vršila od 14. do inkl. 16. oktobra v dvorani g. Kunstelja v Radovljici.** Kmetovalce se naproša, da prineso že 12. oktobra sadje na razstavo, in sicer od vsake sorte po 5, 6 plodov, v škrnicljih, kamor naj napišejo svoje ime, dalje ime sorte, če jim je znana, kje rase (zemlja, lega in koliko blaga imajo na prodaj). Sadje je oddati v gostilni g. Kunstelja.

Sadna razstava v Ljubljani. O priliki velike razstave „Tisk“, ki bo na Ljubljanskem velesejmu od 7. do 21. oktobra, bo isti priključena tudi razstava sadja, zvezana s sadnim sejmom. Navzlic temu, da letošnja sadna letina ni posebno bogata, se je vendar posrečilo zbrati veliko množino izbrane sadja. Dosedaj so prijavljene sledeče vrste: Zgodnja zimska jabolka: ananas, zlata parmena, belfleur, landsberška reneta, bobovec, mošančkar, londonski peping, boskopski kosmač, jonatan, šampanjska reneta, baumanova reneta itd. Vse sadje bo lepo, pravilno vloženo v ameriških zabojih od 20 do 25 kg.

Opozorilo poljedelcem! Če se posreči podaljšanje prostega uvoza plugov in njih delov, ki traja zaenkrat le do **31. oktobra 1928**, se bo moralo plačevati carine za 1 plug v teži 90 kg zopet 400 Din carine. Opozorjamo na to pravočasno naše kmetovalce.

KMETIJSKE NOVICE.

Razpis agronomskih mest. V področju zagrebške oblasti je razpisanih 1. več mest oblastnih agronomov za okraje: Velika Gorica, Dugoselo, Zagreb, Sv. Ivan Zelina, Klanjec, Krapina, Sisak, Ivanec, Zlatar in Samobor; 2. dvojne mest strokovnih učiteljev na oblastni srednji gospodarski šoli v Križevcih, in sicer eno za živinorejsko in drugo za poljedelsko stroko, in 3. mesto gospodarskega pristava na oblastni poljedelski šoli v Križevcih. Za vsa ta mesta velja nastop s 1. novembrom 1928. Kolekovane prošnje je polagati s prilogi do 10. oktobra t. l. na oblastni odbor zagrebške oblasti v Zagreb, Markov trg br. 6. Prosilci za službena mesta v okrajih naj navedejo dotični okraj in naj sporoče, če bi bili pripravljeni sprejeti službo tudi v kakem drugem okraju, tudi v takem, ki ni razpisan, ker ni izključeno, da se po potrebi izvrše tudi primerna premeščenja.

Književnost.

Brezalkoholne sadne pijače. Spisal Josip Priol, izdala „Brezalkoholna produkcija“ v Ljubljani, Poljanski nasip 10. Cena broš. 10 Din, vez. 15 Din. — Knjižica obravnava na 86 straneh pripravljanje brezalkoholnih sokov v domačem gospodarstvu in večjih obratih. Pisatelj se je posluževal najnovejših virov in je vse sam preizkusil, tako da ne razklada kake suhoparne teorije, temveč praktična navodila v poljudno-znanstvenem tonu. Knjižica, po kateri je bilo že mnogo popraševanja, bo gotovo mnogo pripomogla, da se pripravljanje in konsum brezalkoholnih pijač med našim narodom čim bolj razširita. Ker naklada ni velika, naj knjižico vsak interesent čimprej naroči.

URADNE VESTI.

VABILA

k občnim zborom podružnic Kmetijske družbe za Slovenijo.

SPORED:

1. Točke 1.—6. po § 31. družbenih pravil.
2. Slučajnosti.

Opomba. Opozarjajo se načelnštva, da pravočasno (t. j. vsaj 10 dni pred izidom onega „Kmetovalca“, v katerem ima biti objavljena vršitev občnega zbora), pošljejo vabila in spored podružničnih občnih zborov Kmetijski družbi, kalti za veljavnost teh je merodajen izpremenjeni § 30., po katerem morajo biti občni zbori podružnic vsaj 14 dni poprej razglašeni v družbenem glasilu z natančno navedbo kraja, prostora in časa.

Boštanj ob Savi, v nedeljo, 14. oktobra 1928, ob osmih zjutraj pri g. Drmelju; **Godešič,** v nedeljo, 21. oktobra 1928.

Poljedelski stroji:

Univerzalni plugi in plužni deli:

Sackov plug R16 po Din 1900.—
Sackov plug R14MN po Din 1600.—
Sackov plug D8MN po Din 1000.—
Sackov plug D7MN po Din 920.—
Lemeži za Sackove obračalne pluge po Din 35.—
Sackovi plužni lemeži 6R24 po Din 48.—
Sackov obračalni plug NW7 po Din 970.—
Sackov obračalni plug (glava) HAW7 po Din 520.—
Sackov podzemni plug (glava) XII po Din 400.—; glava XV z noži po Din 400.—
Sackov izruvač za krompir (glava) s 5 roglji po Din 320.—
Sackov okopalnik (glava) H4 po Din 315.—
Sackov kultivator FZBVR s 7 peresnimi noži po Din 1780.—; z 9 peresnimi noži po Din 1890.—
Glave URB4 za lesene pluge po Din 175.—

Brane.

Sackova 3 delna njivska brana po Din 1600.—

ob treh popoldne v „Gasilnem domu“; **Metlika,** v nedeljo, 21. oktobra 1928, ob devetih popoldne pri načelniku g. Makarju; **Podčetrtek,** v nedeljo, 14. oktobra 1928, ob treh popoldne v šoli; **Ponikva ob j. ž.,** v nedeljo, 21. oktobra 1928, ob devetih popoldne v stari šoli; **Primskovo,** v nedeljo, 14. oktobra 1928, po sv. maši v šoli; **Unec,** v nedeljo, 14. oktobra 1928, po sv. maši v osnovni šoli; **Zagorje ob Savi,** v nedeljo, 14. oktobra 1928, ob osmih zjutraj v šoli (s predavanjem in sadnim ogledom).

Popravek. V zadnjem listu se je pri članku „Kalijeve umetne gnojila“ zgodila neljuba pomota stem, da se je pri navajanju potrebne količine 40% kalijeve soli zamenjalo hektar z oralom in obratno, kar so čitatelji lahko takoj spoznali pri pregledovanju navedenih števil.

Tržne cene.

Cene so v dinarjih.		Ljubljana		Maribor	
Žitni in drugi pridelki	pšenica	1 q	295.— do —.—	300.— do —.—	—.— do —.—
	raž	1 q	300.— do 325.—	300.— do —.—	—.— do —.—
	ječmen	1 q	300.— do —.—	300.— do —.—	—.— do —.—
	oves	1 q	275.— do —.—	300.— do —.—	—.— do —.—
	proso	1 q	300.— do —.—	300.— do 350.—	—.— do —.—
	koruza (nova, sušena)	1 q	330.— do 335.—	350.— do —.—	—.— do —.—
	ajda	1 q	275.— do 300.—	250.— do 300.—	—.— do —.—
	fižol, ribničan	1 q	—.— do —.—	500.— do 600.—	—.— do —.—
	fižol, prepelčar	1 q	—.— do —.—	—.— do —.—	—.— do —.—
	krompir	1 q	150.— do 200.—	125.— do 200.—	—.— do —.—
Seno in slama	sladko seno	1 p	120.— do 130.—	100.— do 160.—	—.— do —.—
	kislo seno	1 p	75.— do 100.—	—.— do —.—	—.— do —.—
	slama	1 p	75.— do 80.—	55.— do 60.—	—.— do —.—
Sveža živina	Voli I.	žive teže 1 kg	8.50 do —.—	8.— do 9.—	—.— do —.—
	II.	1 kg	7.50 do —.—	7.— do 8.—	—.— do —.—
	III.	1 kg	6.— do —.—	—.— do 6.25	—.— do —.—
	Krave, klobasariče	1 kg	3.— do 4.—	4.50 do 5.25	—.— do —.—
	(Prigon v Ljublj. 93, v Marib. 508 glav.)				
Prasniči	Teleta	žive teže 1 kg	10.— do 12.—	—.— do —.—	—.— do —.—
	(Prigon v Ljublj. 21 v Marib. 11 glav.)				
	6—8 tednov stari	komad	200.— do 300.—	225.— do 250.—	—.— do —.—
	3—4 mesece stari	—	—.— do —.—	360.— do 450.—	—.— do —.—
	5—7 mesecev stari	—	—.— do —.—	480.— do 500.—	—.— do —.—
Mleko, maslo, smetana, sir, jajca	debel	žive teže 1 kg	—.— do —.—	10.— do 12.50	—.— do —.—
	debil	mrtve 1 kg	—.— do —.—	16.— do 18.—	—.— do —.—
	(Prigon v Ljublj. 138, v Marib. 154 glav.)				
	piščanec	komad	10.— do 30.—	15.— do 30.—	—.— do —.—
	kokoš	komad	20.— do 30.—	30.— do 35.—	—.— do —.—
Mleko, maslo, smetana, sir, jajca	mleko	1 lit.	—.— do —.—	—.— do 3.—	—.— do 3.—
	smetana	1 lit.	—.— do —.—	10.— do 14.—	—.— do —.—
	čajno maslo	1 kg	50.— do 55.—	50.— do 55.—	—.— do —.—
	surovo maslo	1 kg	35.— do 40.—	—.— do 40.—	—.— do —.—
	bohlnjaki sir	1 kg	28.— do 32.—	—.— do —.—	—.— do —.—
Kuri-vo	sirček	1 kg	10.— do —.—	8.— do 10.—	—.— do —.—
	jajce	komad	1.25 do 1.50	1.25 do 1.50	—.— do —.—
Kuri-vo	trda drva	1 m ³	160.— do —.—	140.— do 150.—	—.— do —.—
	mehka drva	1 m ³	60.— do 75.—	105.— do 120.—	—.— do —.—

Za uredništvo odgovoren: Viljem Rohrman. — Tisk J. Blasnik na sl. v Ljubljani. — Za tiskarno odgovoren Mih. Rožanec.

Sackova 3 delna njivska brana GE3 s premakljivimi vrstami po Din 1150.—

Travniška brana A3 po Din 680.—

Travniški skarifikator na visokih kolesih Darius 14 (s 14 premikalnimi travni noži) po Din 2100 za komad.

Skarifikator Ara 16 za globoke brazde, komplet po Din 1280 za komad.

Travniške brane z zvezdnatimi členki AIII po Din 900.—, BIII po Din 1050.—, BIV po Din 1220.—

Trijerji (originalni Heidovi) razr. II/2 po Din 3200.

Trijer „Feniks“ po Din 3500.— komad.

Izmenjalni cilindri za ječmen in oves (za Heidov trijer št. II/1a) po Din 1700; za III po Din 1950.

Žitočistilniki z 8 siti, češki proizvod št. 4 po Din 1950.—, št. 4b po Din 2050.— za komad.

Žitočistilniki z 8 siti po Din 1350.—

Robkalni stroj za koruzo EMR po Din 950.—

Stroj za suho kvašenje žita Ideal po Din 950 komad.

Bencin - motor Lorenz 3 HP po Din 11.500.—, 4 HP po Din 15.500.—

V zalogi imamo naslednje stroje svetovnoznanih tvornic kmetijskih strojev

Hofherr - Schrantz - Clayton - Shuttleworth

za katere je v Sloveniji Kmetijska družba prevzela vodstvo poslov.

Univerzalni jekleni plugi:

UP5 — z samovodom- črtalom, plužno s premično osjo, z rezervnim jeklenim lemežem, za globočino 16 cm; teža 71 kg
Din 825.—.

UP6 — isto, za globočino 16 cm; teža 74 kg, Din 870.—.

UP7 — isto kot pri UP6, za globočino 18 cm; teža 82 kg
Din 960.—.

UPS — isto, lahek, za globočino 13—16 cm; teža 62.5 kg,
Din 640.—.

UPG — isto, Din 650.—.

UPR — isto, Din 650.—.

D6MN — isto, za globočino 13—16 cm; teža 69 kg,
Din 910.—.

Brane:

MES5 — železne, njivske, dvodelne, Din 735.—.

MES6 — železne, njivske, tridelne, Din 1100.—.

MES7 — težke, tridelne, Din 1165.—.

Št. 19. — 65 kg, železne, njivske, tridelne, Din 695.—.

F1 — verižne, travniške, 198 cm široke, teža 95 kg,
Din 1595.—.

Planeti:

Št. 8 kot okopalnik osipalnik in kultivator, globočina izpremljiva, teža okoli 40 kg, Din 820.—.

Št. 18 — ročni, Din 170.—.

Slamoreznice:

Št. 74 — z ustjem 11", s klinjami na zamašnjaku,
Din 3260.—.

Št. 72 — ustjem 8", s klinjami na zamašnjaku, Din 2250.—.

JEK — s klinjami na bobnu, Din 1240.—.

JE — s klinjami na bobnu, Din 1385.—.

CEJ za pogon z motorjem ali vitlom, Din 4440.—.

Reporeznice:

C — z 4 vrstami nožev na vrtelni plošči, Din 615.—.

DF z noži na bobnu, Din 815.—.

Robkači:

RR — za ročni pogon, izdelana na dan 40—50 hl, Din 1175.—.

RRN — za ročni pogon, izdelana na dan 40—50 hl,
Din 1255.—.

Stroji za napravo zdroba:

Št. 3 — z obojestransko narebrenimi mlv. ploščami, debelost zdroba se da uravnati, Din 585.—.

Št. 5. — z dvema narebrenima jeklenima valjčkoma, debelost zdroba se da uravnati, Din 1925.—.

HS1 za pogon z motorjem po Din 2200.—.

HS2 za pogon z motorjem po Din 3300.—.

Mlatilnice:

ročne, za vitelj, motorne, parne, po velikosti. Na željo pošljemo ponudbe.

Žitočistilniki:

Št. 8 — s pripravo za izločanje sneti, z 11 rešet, Din 2650.—.

Št. 7. — s pripravo za izločanje sneti, z 11 rešet, Din 3700.—.

Vitlji (gepelni):

G — za 2 konja, Din 7790.—.

Z — za 1 konja, Din 4950.—.

Posnemalniki:

„Olympic“ P1 za 80 l na uro, Din 1270.—.

„Olympic“ P2 za 120 l na uro, Din 1640.—.

Pinje:

„Olympic“ št. 1, za 5 l, Din 620.—.

„Olympic“ št. 2, za 10 l, Din 750.—.

„Olympic“ št. 3, za 15 l, Din 1225.—.

Grozdni mlin:

Št. 1. z zamaškom in mešalom po Din 1300.

Št. 2. z zamaškom in mešalom po Din 1400.

Trijerji:

Razr. I, znamka 1 c po Din 1700.

Razr. I, znamka 1 a po Din 2250.

Razr. II, znamka 1 a po Din 2500.

Razr. II, znamka 1 po Din 3050.

Razr. II, znamka 2 po Din 3550.

Razr. V, znamka 2 po Din 5000.

„Vaš Thürpil je, kot edino očevalno sredstvo proti griži pri teletih, čudežno vplival tudi v najtežjih slučajih. Zamorem se o „Thürpilu“ le pohvalno izraziti.“

L. A. ekonom v U.

„Thürpil“ se dobiva pri živinozdravnikih in v lekarnah. Zahtevajte pristni „Thürpil“ in odklanjajte nadomestila. Edina tovarna: Cl. Lageman Chem. Fabrik Aachen. Zastopnik: „Lykos“ Mr. K. Vouk, Zagreb, Jurjevska ul. 8.

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

reg. zadr. z neom. zav.

Račun poštne hranilnice št. 14257

Brzgojvka: „Kmetijski dom“ Telefon 2.847

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ul. šte. 1, pritličje

Daje:

Posojila na vknjižbo; proti poročilu ter zastavi premijin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredit v tekočem računu po dogovoru.

Obrestuje

vloge na 6% brez od-knjižice 6% povedi čistih. Večje stalne vloge in vloge v tekočem računu po dogovoru.

Preskrbuje:

Kavcije inkase, srečke in vrednostne papirje ter čeke in nakaznice na druga mesta. Uradne ure: vsak delavnik 8.—12½ in od 3.—4½

Pooblaščen prodajalec srečk državne razr. loterije.

Kmetovalci gnojite Vaša polja s

40% Kalijevo soljo.

Potrebno je letno na oral:

Za žita	60—120 kg
deteljo, travnike in pašnike	100—150 kg
okopavine, koruzo in trto	120—200 kg
hmelj	180—200 kg

Samo s pomočjo 40% kalijeve soli dosežete največje pridelke. Agrikulturno kemični urad nemškega Kali syndikat-a v Zagrebu Račkoga ulica br. 2/III Vam da vedno brezplačno vsa potrebna pojasnila in brošure vseh vrst umetnih gnojil. — Nabavi naj se 40% Kalijeva sol pri KMETIJSKI DRUŽBI V LJUBLJANI, ali pri njenih podružnicah.

Mala naznanila.

Le proti predplačilu, do 20 besed stane Din 20.—, vsaka nadaljna beseda po 1 Din.

Vsa tega 10. in 25. v mesecu se zaključijo sprejemanje oglasov za prihodnjo številko.

Upravištvu ne prevzame posredovanja.

Na prodaj so:

gepelj pokončni, mlatilnica s tresalnikom, bencin motor 4 k. s., brzoparilnik „Alfa“ in ročni drobilni mlin, po zelo ugodnih cenah pri Leopold Jersenko, Zirovnica (Gorenjsko). 223

Sode

vseh velikosti ima vedno na zalogi Fran Repič, sodarsko podjetje, Ljubljana-Trnovo. Popravila se izvršujejo točno! Cene konkurenčno nizke! 198

Semenska žita!

Dobavim takoj čista prvovrstna semenska žita, in sicer oves, Kirsche-ječmenak po Din 300 za 100 kg, ozimni ječmen, Dobravice po Din 300 za 100 kg, ozimna pšenica, Sierban-prolific po Din 350 za 100 kg, semensko koruzo, rumeno po Din 400 za 100 kg, prosto postaja Kostričnica-Podplat. Naslov: Franc Kupnik, Kostričnica, pošta Podplat pri Rogatcu. 215

Sadna drevesa

za jesensko saditev, jablane, hruške, češnje, češnje, orehi, visokodebelne in prilične od najboljših vrst, in več sto divjih kostanjev, ima na prodaj Jakob Pintar, Sv. Tomaž, pošta Bukovica nad Škofjo Loko. (Cena po dogovoru, pisмено ali ustmeno). 224

Simodolskega bika

16 mesecev starega, ima radi pomanižkanja krme na prodaj Peter Novak, Dohrova št. 35 pri Ljubljani. 222

Plemenska živina.

Nekaj komadov lepe, mlade plemenske živine prodaja: Stanislav Pollak, Tržič. 221

Plemenskega merjasca

eno leto starega, lepe belo-črnolisaste pasme, ima na prodaj Ivan Straus v Olimjeh, p. Podčetrtek. Cena po dogovoru. 220

Zelje

lepe glave za izvoz, kapin več vagonov. Dobava sukcesivno tekom jeseni. Ponudbe franko vagon nakladne postaje na: Upravo „Kmetovalca“ pod: „Zelje-Bosna“ št. 219. 219

Švicarja!

Na veleposestvo v Sremsu v bližini Vukovarja, se išče spreten oženjen švicar za molžno in oskrbo 16 krav. Nastop 1. oktobra 1928. Pogoji se dobe pri Srečko Pandić v Limbušu pri Mariboru. 210

Krasnega žrebca

dve leti starega (izvanredno krotak, valen vožnje, neplašljiv, 16 pesti visok, 2 m prsne mere, rujave barve), ima na prodaj Anton Jerala, Hraše 37, pošta Smlednik. 217

Vabilo na občni zbor

Šišenske hranilnice in posojilnice, ki se vrši dne 18. oktobra 1928 ob 10. uri dopoldne pri g. Weillgongl-ju na Celovški cesti št. 49. — Dnevni red: 1. Poročilo načelnika in nadzorstva. 2. Poročilo o reviziji za leto 1926. in 1927. 3. Poročilo o zaključku bilanc za leto 1927. 4. Sklepanje o likvidaciji in razdružitvi. — Ako ne bi bil na določen čas občni zbor sklepčen, se vrši prihodnji občni zbor dne 4. novembra ob istem času, z istim dnevnim redom, brez posebnih vabil. 218

Dva skoraj nova

železna svinjaka

se prodaja za eno tretjino nabavne cene v Ljubljani, Rožna dolina, cesta V./24. 216

Krasno tele, bikes-simodolec

od prav dobre mlekarice, je za plemo na prodaj pri Franc Vrtačniku, Vič 44 pri Ljubljani. 227

Upravitelj

Vsposobljen teoretično in praktično na domačih in tujih šolah, službuje že doma in v tujini, išče službo upravitelja na veleposestvu. Ponudbe pod „pošten“ na upravo „Kmetovalca“ pod števil. 225. 225

Posestvo v Bosni,

98 hektarjev, malo brdovito, izvrstna zemlja, prikladno za vse kulture, osobito za sadjarstvo, vinogradništvo in živinorejo, 4 km od postaje se prodaja po 1000 Din hektar. Naslov: Nazif Bahtjarević, Banjaluka (Bosna). 228

Lepega plemenskega bika

čiste montafonske pasme, 21 mesecev starega, ima na prodaj: Peregrin Rode, Ziče št. 1, pošta Radomlje (postaja Jarše-Mengeš). 229

Elektro motor

10 K. s. za 220 voltov, ima na prodaj radi napeljavne močnejšega toka: Strojna zadruga v Dravljah št. 11, p. St. Vid pri Ljubljani. 206

Knjigo „Sadjarstvo“

drugo razširjeno in spopolnjeno izdajo, spisal Frano Kafol, priporočamo vsem sadjarjem, da si jo takoj naročijo pri Kmetijski družbi v Ljubljani, Turjaški trg 3. Cena 10 Din. (Denar se lahko pri- 249

Hruškove divjake

in lepo jabolčno drevje, priznanih gorenjskih vrst, ima na prodaj: Drevesnica Iskra v Hlebcah, pošta Lesce. 230

Kmetijski hranilni in posojilni dom

v Ljubljani, r. z. z. n. z., razglašajo po paragrafu 8. svojih pravil, da obrestuje od 1. januarja 1929 vloge na knjižice in vloge v tekočem računu brez odpovedi po 6% p. a., po trimesečni odpovedi po 7½% p. a. Ljubljana, dne 19. septembra 1928.

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

v Ljubljani, r. z. z. n. z. Dr. Drago Marušič, l. r. Franc Slanc, l. r.

Odvetniška pisarna

Dr. H. Tuma

se je preselila v hišo
Zadružne banke,
Miklošičeva cesta št. 13/1.

Kupujte in prepričajte se da je

KOLINSKA CIKORIJA

izvrstni pridelek za kavo.

Gospodarji! Gnojite z APNENIM DUŠIKOM

najfinjšim, najuspešnejšim in učinkovitim dušičnim gnojilom! Kdor gnoji z apnenim dušikom, gnoji istočasno z dušikom in apnom. — Informacije o upotrebi in množini, rentabilnosti kakor tudi o nabavnih pogojih, cenah, skladiščih in uspehih apnenega dušika daje

TVORNICA ZA DUŠIK d. d. RUSE v Rušah pri Mariboru.

Ta tvornica proizvaja iztotočno mešano umetno gnojilo „NITRO-FOSKAL-RUSE“ katero sestoji iz apnenega dušika superfosfata in kalijeve soli. Kdor z Nitrofoskalom gnoji, gnoji istočasno z dušikom fosforom, kalijem in apnom, ter si prihrani večkratno tr. šenje umetnih gnojil

Naročila na sadno drevje.

Iz drevesnice Kmetijske družbe se bodo oddajale za jesensko saditev koncem oktobra sledeče vrste sadnega drevja:

1. **Visoke jablane:** Bobove, Dolenjska voščenska, Landsberška reneta, Baumanova reneta, Damasonova reneta, Kanadska reneta, Jakob Lebel, beli ananas in Londonski peping, I. vrsta po 12.50 Din.
2. **Prillične jablane:** Landsberška reneta, Jakob Lebl, Lord Suffield, Čellini, Cesar Viljem, Rdeči astrahan, Bismarck, Deanov, Kodlin, po 20 Din.
3. **Visoke hruške (žlahtne):** Hardisovka in Avranška po 15 Din; **mošnice:** Ozimka in Koroška I. vrsta po 12.50 Din.
4. **Prillične hruške:** Avranška, Hardisovka, Pastorovka, Dielovka, Viljamovka in Amanliška po 20 Din.
5. **Marelice:** Klosterneuburske po 25 Din.
6. **Ribez:** visoki po 12.50 Din, nizki po 5 Din.

Naročila, se sprejemajo do 15. oktobra le proti predplačilu. Družba si pridržuje pravico, poslati ev. kako drugo pripravno vrsto, če bi naročena vrsta že pošla. Pri vsaki naročitvi je navesti železniško postajo. — Manj kot 10 dreves se ne bo pošiljalo. Stroški za ekspedicijo za vsak ovoj po 20 Din.

KMETOVALEC.

Glasilo Kmetijske družbe za Slovenijo.

Inserati se računajo po naslednjih cenah:

1/4 stran	Din 2400.—	1/4 strani	Din 400.—
1/8 strani	Din 1200.—	1/8 strani	Din 300.—
1/16 strani	Din 800.—	1/16 strani	Din 200.—
1/32 strani	Din 600.—	1/32 strani	Din 100.—

Priloga listu stane Din 1500.—, — Mala naznanila do 20 besed stane Din 20.—, vsaka nadaljna beseda 1 Din.

Kmetovalci — udje Kmetijske družbe

Naročajte vse kmetijske potrebščine edino-le pri svoji strokovni organizaciji t. j. pri Kmetijski družbi za Slovenijo; edino-le ona Vam more dati vsa potrebna jamstva glede izvirnosti in dobre kakovosti umetnih gnojil, krmil, semen in strojev. Bodite previdni pri nakupovanju potrebščin, ne nasedite raznim »cenejšim« ponudbam.

Kmetijska družba ima za svoje ude v zalogi naslednje kmetijske potrebščine.

Cene neobvezne. — Zaloge se nahajajo:

v Ljubljani, Turjaški trg 3; v Mariboru, Meljska cesta 12; v Brežicah pri Zvezi kmetijskih podružnic; v Ivanjovcih pri g. Lovro Petovarju; v Murski Soboti pri tvrdki Čeh & Gaspar; v Radincih pri kmetijski podružnici sv. Jurja ob Ščavnici; v Novem mestu pri kmetijski podružnici; na Rakeku pri g. Matvžu Stržaj; v Ptuj pri Kmet. društvu.

Večje zaloge apnovega dušika so:

pri kmetijskih podružnicah v Novem mestu, Rovtuh, Gor. Logatcu, Kostivnici, Št. Jerneju, Zeleznicah, Frankolovem, Škofji vasi - Vojniku, Brežicah, Št. Ilju pri Velenju, v Velenju, Smartnem ob Paki ter pri hmeljarni v Žalcu.

Semena.

Grahora po Din 5.— za kg.
Ozimna pšenica, semenska po Din 4.25 za kg.
Ozimna rž, semenska po Din 4.50 za kg.
Ozimni ječmen, semenski po Din 3.50 za kg.

Umetna gnojila.

Cene veljajo za nadrobne pošiljatve. Pri vagnskih naročilih naj se podružnice obrnejo preje pismeno na družbo, ki jim bo napravila po možnosti ugodnejše cene.

Amonijev sulfat 20/21% po Din 500.— za 100 kg.

Apneni dušik 16—19% v pločevinastih posodah po Din 285 za 100 kg. — Za 1 ha 200 do 300 kg.

Apneni prah, rinfuza (prosto) naložen v Trboveljski ali Zagorski apnenici, po Din 13.— 100 kg, samo vagnske pošiljke.

Kalijeva sol, 42% po Din 170.— za 100 kg, vreče po 50 kg stanejo 90.— Din z vrečo vred. Za 1 ha 200—300 kg.

Kajnit 12—15% po 86.— Din za 100 kg. — Za 1 ha 400 do 600 kg.

Kostni superfosfat 18/20%. Cena Din 128.— za 100 kg Ljubljana-Maribor. Na hektar 300 kg. Pri pol ali vagnskem odjemu cena po dogovoru.

Mavec (gips) za gnojenje. Cena po 44 Din za 100 kg z vrečami vred. — Na ha 600 kg.

Mešano gnojilo. Nitrofoskal - Ruše, za polje, travnike in vinograde, ki vsebuje 8% kalija, 4% dušika in 8% fosforove kisline po Din 180.— za kg. Za 1 ha 500 kg.

Razklejana kostna moka. 30% fosforove kisline, 1/2% dušika po Din 120.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. Za 1 ha 250 do 300 kg.

Rudninski superfosfat 16% po Din 92.— za 100 kg, v vrečah po 100 kg, za 1 ha 300—500 kg. Pri pol ali vagnskem odjemu cena po dogovoru.

Rožena moka, izborna dušičnato gnojilo za vinograde po Din 215.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. — Za 1 ha 300—500 kg.

Surova kostna moka z 10—12% fosforove kisline in 4% dušika po Din 115.— za 100 kg. — Za 1 ha 300—400 kg.

Tomasova žlindra. V Ljubljani in Mariboru stane vreča 18 1/2—19% 120 Din, vsak odstotek višje vsebine 6 Din več. Pri 15 tonskem vagnskem odjemu 112 Din franko vsaka postaja — pri pol ali desetonskem vagnskem odjemu 115 Din franko vsaka postaja.

Krmila:

Klajno apno v izvornih vrečah, težkih 50 kilogramov po Din 4.— za kg, na drobno Din 4.50 za kg, najmanj 5 kg.

Lanene tropine z 38/40% beljakovin in tolišče po Din 3.70 za 1 kg v vrečah po 50 kg.

Ribja moka v originalni vreči 50 kg po Din 7.50 za kg, na drobno Din 8.— za kg, najmanj 5 kg.

Vinogradniške in vrtno potrebščine:

Arborin, sredstvo zoper drevesne škodljivce, v steklenicah po 1 1/2 kg po Din 20, v ročkah po 3 1/2 kg Din 50.—.

Tobačni izvleček v sodih po približno 200 kg po 5 Din kilogram na drobno v pločevinastih kantah po 4 in pol kg vsebine po 40 Din in v steklenicah po dva kg po 15 Din z ambalažo vred. Po pošti se razpošiljajo le pločevinaste kante.

Arsohol (glej spis v štev. 5. lanskega „Kmetovalca“) svinčen preparat zoper razne drevesne škodljivce, osobito proti črvičnosti jabolk, proti listnim in krvavim ušem, v steklenicah po 100 gr Din 20.—.

Azbest Clarit za čiščenje vina po Din 70 za kg.
Cepilna smola v škatljicah po 1/8 kg po Din 8.—; v škatljicah po 1/4 kg po Din 15.—.

Eponit za čiščenje vina po Din 50.— za kg.
Gumijev cevi za škropilnice po Din 15.— za meter.
„Julien“ za čiščenje vina, za belo in za rdeče 1/4 kg Din 30, 1/2 kg Din 50, 1 kg Din 90.—.

Mast zoper zajce po Din 12.— za kg.
Merilo za sode, novost patent Matievič, vštetiš tabelo po 130.— Din za 2 m zložljiv aparat.

Mošne mere, žepne, mali forma po Din 95.—.
Modra galica 98/99%, zajamčena po 7.80 Din kg, pri odvzemu najmanj 100 kg, na drobno po Din 8.— za kg.

Natrij bisulfit v tabletah po 180 Din za 1 kg.
Petrolienol, sredstvo zoper krvavo uš, po Din 12.50 za kg.
Porzol preizkušeno suho sredstvo za prašenje semena proti snetjivosti v zav. po 200 gr Din 20.—.

„Srgo“ aparati za zatiranje poljskih miši po Din 200.—.
Srgo patroni po Din 7 za komad.

„Stopp“ nastavke za škropilnice (hipni zatvor iz medenine) sistem Fr. Nechwile, po Din 140.—.

Škropilnice franc. znamke „Automatique“, nahrbtnne Din 680.—.

Škropilnice za sadno drevje in hmelj „Unikum“ od tvrdke „Nechwile“ ročno-prevozne z dvema cevma po 3 m, štirimi podaljševalnimi cevma po 75 cm, 2 bambusovimi cevma po 4 m in patent. razpršilnikom Din 2900.—.

Škropilnice ročne, male po Din 80, srednje po Din 120, velike po Din 160. (Razpršilniki za veliko ročno škropilnico)

Škropilnice Flora, dvolitrske, za vrtno nasade, po Din 18 za komad).

Din 370.—.

Škropilnice ročne, Ideal, bakrene po 1 lit. Din 205, po 2 lit. Din 210, ponikljane po 1 lit. Din 220, po 2 lit. 225 za komad.

Trtne škropilnice, bakrene, original. Vermorel po Din 520, sistem Vermorel po Din 500, sistema Kmetijska družba po Din 450.—, prava francoska Superieur po Din 500, za komad.

Škropilnice, Flickove nahrbtnne po sistemu Jessernigg po Din 640.— komad, s pumpo na poteg po Din 640.— za komad.

Potrebščine k škropilnicam: kolence po Din 10, razpršilnik Duet po Din 130, navadni razpršilnik po Din 18, brizgalna cev s pipo in cedilom po Din 65 za komad, Flickov razpršilnik za trte po Din 60 za komad, za drevje in hmelj po Din 110 za komad.

Grozdni mlin (inozemskje tvrdke) 65 kg teže po Din 1580.

Grozdni reblijač Ideal 8 prenosljiv, po Din 2550.—.

Grozdni reblijač (inozemskje tvrdke) po Din 5450.

Sadni mlin (domače tvrdke) po Din 1450.

Sadni mlin (inozemskje tvrdke) po Din 4250.

Saksonia aparati za konzerviranje sadja po Din 200.— komad.

Vinalkometer za določanje alkohola od tvrdke Theo Seltz po Din 120.—.

Vinometri „Weinlaube“ inozemskje tvrdke po Din 60.—.

Žveplo dvojno ventilirano 85/95% Chancel po Din 4.60 za 1 kg, z 3% galice po Din 4.90 za 1 kg.

Žveplov trakovi na azbestu po Din 16 za kg.

Žveplalniki, Flickovi nahrbtnni po Din 450.— komad.

Žveplalnik Torpille Vermorel, nahrbtnni po Din 450, Kovina, nahrbtnni po Din 420.— za komad.

Žveplalniki za sode po Din 60.— za komad.

Žveplalniki ročni po Din 65.— komad.

Kanglje za zalivanje (zalivke) pocinjene, originalne „Jag“, s cedilom iz med, za 12 litrov po Din 200.—, za 14 litrov po Din 220.—, za 16 litrov po Din 230.— komad.

Nova zbirka vrtnarskega in sadjarskega orodja tvrdke S. Kunde in sin.

Najboljši cepilni noži, pripravljeni za vse načine cepljenja sadnega drevja od Din 34.— do Din 150.—.

Prvovrstni vrtni noži, (obrezači) od Din 60 do Din 82.—.

Navadne drevesne škarje za obrezovanje sadnega drevja in trt od Din 40.— do Din 190.—.

Drevesne škarje za obrezovanje vrhov, rezanje cepičev in gosencnih gnezd Din 20.—, 127.—, 190.—, peresa k škarjam po Din 1.—.

Škarje za striženje mej od Din 50.— do Din 120.—.

Zelo praktične, enolistne dreves. žage Din 60.—.

Navadne drevesne žage Din 40.—.

Kratke in dolge drevesne strgulje za snaženje odraslega sadnega drevja, mahu in lišaja od Din 25.— do Din 30.—.

Drevesne ščeti (krtače), za čiščenje debel in vej na starem drevju od Din 18.— do Din 20.—.

Navadni sadni obirači po Din 15.—.

Mali sejalni strojčki za vrtove po Din 120.—.

Dvovrstni ročni okopalniki (komplet z vsemi deli) po Din 690.—.

Kosilni stroj za vrtno rušo po Din 735.—.

Vrtno grebljice (krempljači) po Din 15.—.

Lopate za štihanje po Din 64.—.

Rebljalne mreže iz pocinkane in bakrene žice za cepljenje grozdja.

Živinoreja in mlekarstvo.

Gumijevi seski za teleta po Din 30 komad.

Gobčni odpiralč „Ekspres“, 150 Din komad.

Laktodensimeter (za določanje gostote mleka) po prof. Gerberju po 40 Din.

Mlečne cevi št. 3562 po Din 6.—; št. 3561 po Din 7.—.

Posnemalniki: Domo H za 30 lit. po Din 875, AX za 40 lit. po Din 1000, M za 70 lit. po Din 1055 komad.

Posnemalnik Vega E za 75 lit. po Din 1050, E2 za 100 lit. po Din 1250, F za 140 lit. po Din 1700, A za 200 lit. po Din 2500.

„Baltic“ posnemalnik H. F. za 35 lit. Din 700.—, M. O. za 60 lit. Din 1350.— za 100 lit. K1. po 1850.— Din, za 130 lit. s podstavkom Din 2750.

Sirišče „Kastel“ se dobi v pločevinastih puščicah po 25 gr Din 10, 50 gr po Din 20, 100 gr po Din 40, 250 gr po Din 110, 500 gr po Din 180.

Sirišče dansko originalno Hansenovo v prahu (iz Kodanija) v škatljicah po 25 gramov po Din 15.—, 50 g po Din 25, 100 g po Din 45.

Sesalke za gnojico (gnojne pumpe) 330 cm po Din 880, 360 cm po Din 895, 390 cm po Din 910, 420 cm po Din 930, 290/420 cm po Din 1080.

Sikuro, hlevski odpenjač komad Din 26.—.

Telečji napajalniki po Din 130 in gumijasti seski po Din 30.

Brzoparilniki Alfa s pocinjenim kotlom 80 litrov Din 1625, 100 litrov Din 1725, 120 litrov Din 1850, 160 litrov Din 2260.

Brzoparilniki Wema št. 2 z bakrenim kotlom za 90 litrov po Din 1600.—.

Živinozdravniški predmeti (češki izdelek): trokarji za teleta po Din 70, trokarji za goved okrogli po Din 45, okrogli z 2 nožnicama po Din 55, okrogli, kakor prejšnji a večji po Din 65, kombinovani za govedo in ovce po Din 70, za goved, ploščnati po Din 70, za goved, ploščnati, z 2 nožnicama po Din 50; požiralnikove cevi za teleta in ovce po Din 70 in 160, za goved po Din 130, 150 in 320; kateter (za puščanje skalnice) za samice po Din 50, za samce po Din 85; emaskulator po Din 250; gumijev precep (obroč) po Din 8, obroči za bike po Din 20; klešče za vdevanje teh obročev po Din 170; toplomer za merjenje vročine po Din 25; zračni filter po Din 110; gum. balon k temu po Din 35; zaustavljač (proti vhaianju sravnice) po Din 40, irigatorji kompletni (a 3 litr.) po Din 65; klešče za tetoviranje za tromestna števila, z 2 garniturama števil 1—10 po Din 500.

Gobčni odpiralč „Ekspres“, po Din 150 komad.

Razne kmetijske potrebščine:

Grablje, železne z 10 zobmi po Din 10.—.

Grablje, železne z 12 zobmi po Din 12.—.

Grablje, železne z 14 zobmi po Din 14.—.

Grablje, železne z 16 zobmi po Din 16.—.

Grablje na valj s zobatimi ploščami po Din 115.—, s 5 zobatimi ploščami po Din 150.—, s 7 zobatimi ploščami po Din 170.—, z 10 zobatimi ploščami po Din 190.— komad.

Lopate za štihanje po Din 20.—.

Lopate za nakladanje po Din 24.—.

Vile, železne s 3 rogli po Din 13.—.

Vile, železne s 4 rogli po Din 14.—.

Vile s 3 rogli, garantirano po Din 23 za komad.

Vile s 4 rogli, garantirane po Din 25 za komad.

Kultivatorji (ročni) po 18 in 25 Din komad.

Mortol aparat za uničevanje mrčesa (gl. spis v Kmetovalcu št. 15), po Din 80.— za garnituro.

Pasti za voluharje po 10 in po Din 6.—, klešče za pasti Din 5.—.

Francoski ključ (francozi) Rapid, mali po Din 35.—, srednji po Din 62.—, velik po Din 100.— za komad.

(Nadaljevanje na koncu strokovnega dela.)